

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Hirdetések árszabály szerint.

Az esküdtek és a becsület.

„Az új bünvádi eljárásban az esküdtszéki eljárás a rendes eljárási nemek egyike lett: és pedig az, amelyik az egyéni szabadság biztosítékával leginkább van körülbástyázva s ennél fogva a többi eljárási nemek számára mintegy mintaképül, a bíróra nézve pedig iskolául szolgál.“

Fayer László, az esküdtszéki intézmény fanatikus védelmezője írta ezeket a sorokat örömeiben, mikor évtizedes küzdelem után végre sikerült az esküdtszéket rendes bírói intézménnyé tenni Magyarországon. Ez lesz a bírák „iskolája!“

No hiszen gyönyörűsége kis iskola lett belőle, annyi bizonyos. Iskola, amelyben meg lehet tanulni, hogyan nem szabad ítélkezni.

Mikor az esküdtszék megalakul, az elnök a következő felhívást intézi hozzá:

„Esküdjenek önök a mindenható Istenre, hogy... a törvényt megtartják... és félretéve minden kedvezést, félelmet és melléktekintetet... meggyőződésük szerint, igazságosan és a törvény értelmében határoznak.“

Az esküdtek ráfelelnek: „Esküszöm, Isten engem úgy segítjen!“

Ennél komolyabban már nem lehet figyelmeztetni felnőtt embert a törvényre, a lelkiismeretre, az elfogulatlanságra, mindenre, ami az igazságszolgáltatásnál lényeges szerepet játszik. Esküdt tesznek rá, hogy a törvényt megtartják s elfogulatlanul ítélkeznek; és mégis alig van hét, hogy valamelyik esküdtszék a törvénnyel vagy az elfogulatlansággal összeütközésbe ne kerülne.

Kivált az egyéni becsület az, a mi iránt az esküdtszéknek legtöbbször megdöbbenően kevés az érzéke.

Van Magyarországon egy irány a hírlapirodalomban, mely azzal akar feltűnni és a nyers tömegnek tetszeni, hogy a tollával valóságos rablóhadjáratot indít mások becsülete ellen. Egész külön szótárt lehetne összeállítani a meggyalázó kifejezésekből, a melyeket ezek a sajtótermékek állandó fegyvertár gyanánt összegyűjtöttek és használnak. Válogatott gondossággal élvezik ki az ujonnan gyártott kifejezéseiket, a régieket pedig öszszeszedik a kaszárnyákból kispert szemétdől, részeg kocsisok káromkodásaiból s ékes virágként tűzik oda felebarát-

juk neve mellé. A megsértett természetesen felháborodva indítja meg a sajtópert, azt hívén, a btk. arra való, hogy alkalmazkassék nemcsak a csirkefogók, de a becsület terén működő társadalmi csirkefogók ellen is.

Itt van a nagy csalódás.

Először is vajmi ritka eset, hogy igazi szerzöt sikerüljön a vádlottak padjára ültetni. Hogy is mondta Zsitvay? Ezek a becsületrablók „elsütik a revolvért, aztán megszöknek.“ Gyáván meglépnek a következmények elöl s maguk helyett megfizetett firmákat tolnak előtérbe.

Másodsor, ha az ügy az esküdtek elé kerül, tökéletesen elég, hogy a védő ügyvéd megfelelően gyakorolja a visszavetés jogát s előre nyugodt lehet a felmentés felöl, kivált ha az ügyvéd kellő vehemenciával tud neki-támadni — a panaszosnak. Szánalmas dolog egy ilyen rágalmozási vagy becsületsértési pör tárgyalása az esküdtszék előtt: a ki nem ismeri, melyik a vádlottak padja, melyik a sértett helye, bátran azt gondolhatná, hogy a sértett itt a vádlott, hiszen ő róla szedik le a keresztvizet. Végül felmentik a vádlottat, a mi nem más, mint a panaszos elítélése.

Egyik biharmegyei tisztviselőt a Népszava „szarvasmarhának“ titulált. Megindította a sajtópert, előállott szerzőként egy éppen állás nélküli, facér szabólegény — s a budapesti esküdtszék felmentette. Egy másikat büntetlenül legazembereztek és így tovább.

Hát kérem ez nem jogállapot, ez egyszerűen az új Bakony.

Mikor az esküdtszék behozták, azt hitték azok az ideálisan gondolkozó büntetőjogászok, hogy a független polgárságot ültetik a bírói székbe s a helyett odaültették, mint annyi eset mutatja, gyakran a pártoskodást, elfogultságot és tudatlanságot is. Az egyéni szabadság bástyájának szánták az esküdtszék s ez az ideális intézmény képes nem egyszer lealacsonyodni közönséges büntettesek bástyájává.

Nem az intézményben: az emberekben csalódtak a reform hívei. Az események igazat adtak azoknak, akik közönségünket átlagban éretlennek mondották az ítélkezésre. Már most nincs más választás, vagy bele kell törölni minden rongyos bocskort, vagy pedig meg kell szorítani az esküdtszékekre bizott ama nagy szabadalmat, mellyel egyesek esküjük dacára visszaélnak.

Katholikus népszövetség. Tegnap délután két helyen volt értekezlet Szabadkán a katolikus népszövetség érdekében. A katolikus legényegyletben Mészáros Béia, a katolikus körben Raich Balázs ismertette a népszövetséget. Mindkét helyen nagyon sokan vettek át taggyűjtő ivateket. Remélhető, hogy a végleges megalakuláskor ezekre emelkedik a tagok száma.

Halljad Izrael.

— Néhány szó a talmudról. —

A helybeli rabbi arra méltatott bennünket, hogy Petrányi Ferencz első cikkének közlése miatt (Bácskai Napló március 19-iki 66. száma) szemrehányólag kioktassa szerkesztőségünket.

Mindenek előtt feltételezzük, hogy Petrányi Ferencz urnak csak a csütörtöki számban közölt cikkét ismeri, mert ha olvasta volna a többiekét, talán nagyobb elismeréssel nyilatkozott volna Petrányi talmudismeretéről. Akkor talán, a tudós rabbi szerénységével, nem használta volna saját állításának bebizonyítására s a másik igazságának megdöntésére azt a tudóshoz méltatlan kifejezést, hogy az ellenfél „nem ismeri a talmud egy betűjét sem.“ Ezt az érvelést a komoly kritika, bocsásson meg dr. Singer ur ezen nyíltságért, az érvelő gyengeségének tekintheti csupán, különösen Petrányi Ferencz és a kalocsai rabbi között lefolyt vita átölvásása után. Ennyit nekünk kellett elmondanunk az igazság érdekében. A többit — úgy hisszük, majd Petrányi ur maga mondja el.

A magunk részéről még a következőket kell dr. Singer Bernát ur cikkére megjegyeznünk.

Ugy látszik, dr. Singer Bernát ur nem olvassa a lapokat, mert ha igen, akkor tudhatná, hogy a lapok Husz Ábrahám kivégzése után annyira hangoztatták a kivégzett bünös ártatlanságát, hogy még a szabadkőműves (tehát a rabbi ur szempontjából bizonyára elfogulatlan) Pesti Hírlap is kénytelen volt felemelni tiltakozó szavát. Nem olvasta a helyben megjelenő Bácskai Hírlapban és Függetlenségben megjelent cikkeket, melyekről Szabadka társadalmának java része szinte felháborodással beszélt. Bizony, ezek majd hogy martirrá nem avatták Huszt. Nem kísérté figyelemmel a mármaros orthodoxok lázas munkáját a kivégzett megmentése és ártatlanságának bebizonyítása érdekében, mert ha igen, akkor nem tagadná, hogy a zsidó szolidaritás nagyon is megmozdult Husz érdekében, amint megmozdul mindig a zsidó bünös érdekében a keresztény társadalom előtt. A kiindulási pontunk a cikk közléséhez megvolt tehát nagyon is.

A rabbi ur azt szeretné ránk fogni, mintha mi azt állítottuk volna, hogy a zsidóság Husz perének tárgyalása folyamán is megmozdult Husz érdekében. Nem állítottuk sem mi, sem más. Es ha ezen közismert valóságot figyelmen kívül hagyva, ennek ellenkezőjét hangoztatja, cikkének minden érvét gyengíti, bizonyára akaratlanul. De meg azt sem volna szabad hangoztatnia, hogy akár mi, akár más azért ítéljük el a mármaros hitközséget, mert kegyelmet kért Husz szá-

mára. Nem azért, hanem a kegyelemkérés módjára, amellyel a zsidó hitközség Husz felakasztásából csakugyan zsidókérdést csinált. Rotschild, a zsidó lapok szerepeltetése közismert tény, melyet néhány tagadó szóval a közvélemény előtt megtörténté tenni nem lehet.

De vajjon igaz van-e dr. Singer Bernát urnak, mikor ezeket írja? „Nevetséges feltevés, hogy az bántotta Huszt és a mármárosi zsidókat, hogy nem a talmud törvénye szerint hajtották végre az ítéletet?” Mi ezt egyetlen szóval sem állítottuk, nem állította más sem. Hanem igenis mondtunk annyit, hogy a talmud bűnnek tartja, ha zsidót nem zsidó merészel elítélni, bántalmazni, büntetni még ha bűnös is ez a zsidó. Ezt bizonyította Petrányi Ferencz ur is.

Rabbi ur evangéliumi idézetét a kalocsai rabbi is használta Petrányi ellen. Ugy látszik, ezt közhelynek tekintik. Petrányi meg is felel rá, amint a vita közlésének folyamán rabbi ur is meggyőződhet majd róla, ha akar.

Megfelelünk a többi, tarthatatlan érvelésére is, jól lehet tarthatatlanságát részben már kimutatta, más részben meg majd kimutatja Petrányi ur is. A hely rövidsége miatt ez alkalommal még csak a rabbi ur egy kérdésére felelünk.

Hogy mi miért irunk oly modorban mint aminőben irunk, mikor csak a mármárosi zsidókat mondjuk rosszaknak? Azért kérem, mert Szabadkán is Kalocsán is védik a Talmudi erkölcsöket, aminőket, — hasztalanul állítja a rabbi ur, — egyházatyák még csak nem is álmodtak. Azért irunk úgy, mert bizony Szabadkán is, másutt is támadták és támadják épen a zsidó lapok a keresztény hitet és vallást. Azért irunk, mert még Kalocsán sőt Szabadkán sem meri a rabbi ur nyiltan kimondani, hogy a zsidó erkölcsi törvénykönyvnek elégetendő helyei elégetendők, hanem annak komplexusával akarják e helyeket szépíteni. Mert a történelemre való hivatkozása szintén nem érv. Ha e helyek erkölcselenségét a történelem enyhíti, rabbi ur szerint, hát tessék akkor ezen helyeket az erkölcsi törvénykönyvből kivenni, s igazságtalannak bélyegezve, követésüket megtiltva, csupán mint sajnálandó történelmi emlékeket őrizni. Es tesz-e ezt? Nem.

Ezen utolsó kérdés és ez a felelet, a naponkint tapasztalható események kapcsán nagyobb cáfolata rabbi ur állításának, mintha mi a legékebben adnánk elő a legerőteljesebb érveket.

Petrányi ur és a kalocsai rabbi vitáját holnap számunkban folytatjuk.

A Bácskai Napló,
szerkesztősége.

A bácsbokodi róm. kath. hitközség közgyűlése.

„Uram! szeretem házadnak ékességét.“ A zsoltáros eme szavai lebegtek a bácsbokodi hitközség intéző körei előtt, a midőn a multkorai hitközségi gyűlésen elhatározták a bácsbokodi templomnak újból való építését.

A hitközségi gyűlésen főtisztelendő Kuts János esperesplébános ur előterjesztette a templomépítésre vonatkozó különféle terveket. A hitközségi tagok a 90.000 koronás szép tervet fogadták el, a mely páratlan szépségben s előkelő stílusban juttatja kifejezésre a templomépítési művészetet. Miután a hitközségi tagoknak leginkább ezen utóbbi tetszett meg. Ekkor felállt főtisztelendő Kuts János esperes plébános ur s a templomépítésre azonnal a helyszínén letett 2500 koronát készpénzben az egyházgondnokok kezeibe. A hitközségi tagok Tomanovics György községi jegyző a hitközség világi elnökének élén a legnagyobb ovációval fogadták a minden jó és nemes eszmékért buzgalkodó esperesplébános nagy áldozatkészségét s még nagyobb lett örömközéledésük, midőn főtisztelendő Kuts esperes ur kijelentette, hogy a templomépítés céljára a sajátjából 20.000 korona, három százalékos kölcsönt ad a hitközségnek, hogy így a főképtől nyerendő kölcsön által a templomépítés biztosított.

A hitközségi tagok örömlükben könyvezték, hogy szeretett plébánosuk annyira szereti hivatását, s mindenáron 25 éves áldásos plébánosi működésének mintegy koronájául egy szép díszes templommal akarja hivatását megörvendeztetni. A főtisztelendő esperes ur eme áldozat készsége a hivatást is serkenteni fogja az adakozásra, s így nemcsakára Bácsbokod oly szép templommal fog dicsekedni, a milyen az egész környéken nincs, s ezen áldozatkészség s buzgóság a lelkiélet terén is bő gyümölcsöket fog teremni.

Anonymus.

Bérmálási rend 1908. év tavaszán.

Május hó 9-én Géderlak, 10. Duna-szentbenedek, 11. Uszod, 12. Foktó, 13. Bácsa, 14. Miske, 15. Homokmégy, 16. Oregcsertő, 17. Szakmár, 18. Fajsz, 19. Bogyzsló, 20. Duskok, 21. Nemesnádudvar, 22. Sükösd, 23. Ersekcsanád, 24. Bajszentiván, 28. Szabadka, 29. Bajmok, 30. Bácsszentiván, délután Szilágyi, 31. Szond.

Junius 1-én Doroszló, 2. Militics, 3. Gombos, 4. Bácsordas, délután Derye, 5. Hódság, 9. Dunapataj, 10. Akasztó, délután Pusztaszentimre, 11. Csengőd, 12. Kiskőrös, délután Bácsa, 13. Prónayfalva, 14. Soltvadkert, 15. Keczel, 16. Császártöltés, 17. Hajós, 28. Futakon templomszentelés, 29. Futak bérmálás, 30. Ottómajor.

VITA

SÓSKÚT FORRÁS VASMEGYE

ALKALIKUS NATRON-LITHION GYÓGYVIZ.

Orvosilag ajánlva: Hugysavas diathesis, köszvény-, cukorbetegség-, gyomor-, vese- és húgyhólyag bántalmaknál stb.

Mint üdítő és borvíz páraflan!

:: Bővebb felvilágosítással szolgál a ::

Központi iroda: Budapest, V., Váci-körút 54.

Főraktár: BEREGI LAJOS urnál Szabadkán.

Kapható gyógyszertárak, drogueriák és fűszerüzletekben.

50-4

HIREK.

Tájékoztató.

Március 29. Kladek László felolvasása d. u. 4 órakor, a kath. legényegylet dísztermében.

Április 2. és 3. Gyermeknap.

Április 13. A filharmóniai társaság második hangversenye a városi színházban.

Felhívás az ipartestület tagjaihoz!

A „Szabadkai Kereskedelmi Egyesület“ elnökségétől folyó hó 23-án kézhez vett meghívás alapján értesitem ipartestületünk tisztelt tagjait, hogy a szegedi kereskedelmi és iparkamara titkára, Perjessy László ur az adó és ipartörvény reformja tárgyában március hó 26-án délelőtt fél 11 órakor a szabadkai kereskedelmi egyesület dísztermében előadást fog tartani. Tekintve, hogy az adó-reform igen közelről, az ipartörvény reformja pedig csaknem kizárólag az iparosokat érdekli, kívánatos volna, ha ezen előadáson mennél nagyobb számban részt vennénk; miért is felkérem testületünk tisztelt tagjait, hogy saját jól felfogott érdekében tömegesen jelenjenek meg folyó hó 25-én délelőtt tíz órakor ipartestületünk helyiségeiben, a honnan testületileg fogunk a kereskedelmi egyesületbe felvonulni.

Szabadka, 1908. március 23.

Elnöki megbízásból:
Németh Simon,
ipartestületi jegyző.

— **A törvényszéki elnök bucsuzása.** dr. Gulya László szabadkai kir. törvényszéki elnök e hó 22-én bucsuzott el hivatalosan, mely alkalommal megjelent előtte a kir. törvényszék egész tisztikara, s a szabadkai kir. járásbírószág vezetője, valamint annak bírói tagjai. A megjelentek nevében Marián Miklós elnök helyettes intézett szép szavakat a bucsuzó elnökhöz, a ki meghatóttan mondott köszönetet.

— **Egyházmegyei hírek.** Mamuzsich Félix szabadkai plébános, kerületi esperes hivataláról lemondott. Az így megüresedett tisztségre Hegedüs Lénárd bajmoki plébános neveztetett ki. — Schnobl Ferencz Bácsszentivánról Apatinba káplánnak helyeztetett át. Pécsy Béla zentai káplán a Zenta—alsóvárosi plébánia szolgálatára lett kirendelve. Léh Mátyás apatini káplán betegsége miatt hosszabb időre szabadságot kapott.

— **A betegsegélyző törvény ellen.** Megirtuk, hogy a szabadkai építő iparosok szövetsége a betegsegélyző törvény revideálása érdekében népgyűlést hív egybe. A gyűlést előkészítő bizottság tegnap, Nagy Ferencz elnöklete alatt ülést tartott, melyen elhatározták, hogy Április hó 5-ikén, délelőtt 10 órakor, tágabb körű értekezletet hívnak egybe, amelyen az érdekeltek előadják tapasztalataikat.

— **A főgimnázium gyászja.** A főgimnáziumnak gyászja van. Osztrogonác János, a számtan és természettan tanára szombaton éjszaka meghalt. A család a következő gyászjelentést adta ki: Osv. Osztrogonác Jánosné szül. Varga Mária egy a saját és gyermekei mint a család nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy a legjobb férj, felejtetlen szerető jó édes apa, fiu, testvér, unokaöcs Osztrogonác János, főgimnáziumi tanár folyó hó 21-én este 11 órakor életének 45-ik évében hosszas és súlyos szenvedés után jobblétre szenderült. A megboldogult drága földi maradványa folyó hó 23-án délután 4 órakor fog a bajai sírkertben levő családi sírboltba a feltámadásig nyugalomra tetetni. A szent mise-áldozat folyó hó 23-án délelőtt 10 órakor a Szent György templomban és folyó hó 24-én délelőtt fél 11 órakor a Szent-Teréz templomban fog az Urnak bemutatni. Szabadkán, 1908. évi március hó 21-én. Aldás és béke drága poraira: Osv. Osztrogonác Pálné anyja, Osztrogonác Albert nagybátyja, Osztrogonác Lajos fivére, Osztrogonác Teréz, Osztrogonác Márta, Osztrogonác László, Osztrogonác Rózsika gyermekei. Az elhunyt temetésén Kosztolányi Árpád, a főgimnázium igazgatója mondott gyönyörű, tartalomduz emlékbeszédet. A gimnázium dalárdája gyászalt énekelt.

— **A függetlenség és a városi főgimnázium.** A „Függetlenség“ c. napilap vasárnapi számában „Az államosított főgimnázium“ c. alatt cikk jelent meg, mely azt állítja, hogy legutóbb azért zártunk ki egy tanulót, mert „öcska lim-lomból a kályhába befűtött.“ Nevezett lap ezen állítása talán a tanári kar ellen ugrani mindig kész — szerkesztőségének beugrasztásából származó talán a szerkesztőségnek olvasóközönsége hiszékenységére avagy tudatlanságára számító de mindenesetre sokak elbolondítására alkalmas — **valótlanság.** Egyelőre ennyit. Maradtam a tekintetes szerkesztőség iránt. Szabadka 1908. március 23. Kiváló tisztelettel; *Bülesky Lajos,* főgimnáziumi tanár.

— **Vázsonyi pártja feloszlott.** A budapesti Vázsonyi-demokrata párt nagyvási mániában ma délben a fővárosban kiszzenvedett.

— **Elhunyt földbirtokos.** Ledvay Mihály, szabadkai földbirtokos régi idő óta betegeskedett. Hogy életét megmentésék Budapesten műtétet is végeztek rajta, de hasztalanul. A család a következő gyászjelentést adta ki: Osv. Ledvay Mihályné szül. Dulics Hária fájdalommal jelenti, hogy szeretett férje Ledvay Mihály földbirtokos és városi értékképviselő folyó hó 23-án életének 53. évében hosszas szenvedés s a haladók szentségének ajtatos felvétele után jobblétre szenderült. A megboldogult hült tetemei folyó hó 24-ik napján délután négy órakor fognak a gyászszobából (I. kör. Vesse-

lényi-utca 38. sz. a.) a bajai temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra tétetni. Az elhunyt lelki üdvéért az engesztelő szent mise áldozat folyó hó 24-ik napján délelőtt 9 órakor a Szent Terézia, folyó hó 26-án délelőtt fél 11 órakor a Szent Ferenc rendi templomban fog a mindenható Istennek bemutatni. Szabadka, 1908. március hó 23. Aldás emlékére! A drága halottat gyászolják még: özv. Lendvay Ferencné szül. Jaramazovics Mária édesanyja. özv. Dulics Józsefné szül. Malagurszki Anna anyósa. özv. Kiss Imréné szül. Lendvay Rozália, Lendvay Jeromos, Lendvay Ernő, Lendvay Ilka, Lendvay Enok testvérei. Lendvay Jeromosné szül. Milodánovics Magdolna, Lendvay Ernőné szül. Kuluncsics Lujza, Lendvay Enokné szül. Czviin Czeccilia sógoróni. Lendvay Máté, Lendvay Antal nagybátyjai. Továbbá számos rokonai és jóbarátai

— **Halálozás.** Schnier Imre, vaskereskedő, március hó 21-én reggel 6 órakor hosszú szenvedés után 34 éves korában elhunyt Kossuth-falván.

— **A szabadkai kamaránál** bejegyzett ügyvédjelöltek joggyakorlata. Dr. Salamon Gyula dr. Zsulyevics Antal szabadkai ügyvéd irodájából kilépett s a névjegyzékből töröltetett, Havas Manó dr. Klein Mátyás szabadkai ügyvéd irodájába. Malisza Géza dr. Lovász Andor zentai ügyvédtől dr. Bárdos Lipót zentai ügyvéd irodájába, Szeszlér Adolf dr. Dávid Arthur bácsalmási ügyvéd irodájába joggyakorlatra lépett, dr. Balassa Pál dr. Galambos Pál óbecsei ügyvéd irodájából kilépett s a névjegyzékből töröltetett, dr. Dimitrievics Péter dr. Malagurszky Fábian szabadkai ügyvéd irodájából dr. Petrovics János szabadkai ügyvéd irodájába belépett.

— **Megszűnt közöskonyha.** A zombori közöskonyha feloszlott. Ki tudja, hogy hányadik a feloszlás terén. Amint halljuk, a szabadkai sem virágozik valami különösen. A díjat, 10 koronával emelték, s lehet, hogy legközelebb ez is pihenni tér babéraitra.

— **Kinevezés.** Fernbach Károly főispán az apatini járási szolgabírósnál üresedésben levő irnoki állásra Zoltán József központi rendszeresített díjnokat és az ekként megüresedett díjnoki állásra Zottományi Jenő ideiglenes díjnokat nevezte ki.

SZINHÁZ.

Gésák.

Szombaton adták Sidney Johnes ez énekes játékát. Az operettszemélyzet legjobb erői szerepeltek e darabban, érthető tehát, ha az előadás sikerült. A kedves meséjű angol operette diszkréten mutatja be a gésák életét, mely különben a valóságban is szelidebb a híreél. A közönség különösen Ruzsinszky Ilona és Solyom Márton szép hangját tapsolta, de az elismerésből bőven kijutott a többi szereplőnek is.

Varázskeringő.

Vasárnap bérletszünetben és tizennegyedszer került színre ez operette stelt ház nézte végig. Aradi, Mezei, Szabó és Szigethy jeleskedett ez estén is, s az ő művészetük eredménye, hogy olyan sokszor szerepel a műsoron ez a tagadhatatlanul frívól szövegű daljáték.

Műsor:

Kedd: Cifra nyomoruság.

Hol szerezzük be szükségleteinket!

Képeskönyvek, ifjusági iratok, diszmun-kák, imakönyvek, levélpapírok dobozokban, írő- és rajzszerek legalkalmasabban beszerezhetők

HEUMANN MÓR

... könyv-, papír- és írószerekkereskedésében ... Szabadkán, főtér, Szentháromsággal szemben.

TANÜGY.

+ **Iskolaszéki ülés.** Az iskolaszék folyó évi március hó 28-án délután négy órakor, a központi községi iskolaszékben ülést tart, melynek tárgysorozata: A felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kijelölése. — A királyi tanfelügyelőség a múlt évi december havi ülés jegyzőkönyvét vissza-küldi. — Ugyanaz átírata a polgári fiúiskolánál létező hiányok pótlása iránt. — Ugyanaz átírata a polgári leányiskolánál létező hiányok pótlása iránt. — A kb. határozata a hitközség vagyoneleltárakra és az államsegély iránt beadandó kérvényekhez melléklendő javadalmi jkvekre vonatkozó miniszteri rendeletek közlése tárgyában. — Ugyanaz határozata a polgári leányiskolánál üresedésben levő tanítói állásra való pályázat meghirdetése tárgyában. — Ugyanaz határozata a népiskolák épületein a magyar nyelvű felirat alkalmazása iránt. — A városi tanács megkeresése az államosítandó külterületi tanítók okmányainak beküldése tárgyában. — Ugyanaz megkeresése Radoszavlyevics Anna tanítónő korpótlékára vonatkozó vélemény megadása tárgyában. — Ugyanaz megkeresése, hogy a marhalevel kiadó hivatal ellátására négy külterületi tanítónak engedély adassék. — Elnöki jelentés népiskolai beteg tanítók szabadságolása s helyettesítése tárgyában. — Ugyanaz Páncsics Fülöpné kisegítő tanítónő helyettesítése tárgyában. — Ugyanaz Fábian Ilona és Sárói Szabó Anna tanítónők részére kiadott munk. bizonyítványok kiadásáról. — Ugyanaz a mulasztási kimutatások betérjesztéséről. — Népiskolai felügyelő igazgató jelentése rajztanítási eszközök beszerzése iránt. — Ugyanaz jelentése a tankötelezettség teljesítése alól a felmentvények megadása tárgyában. — Ugyanaz jelentése Konc Istvánnának panasza tárgyában. — Az iskolai pénztár megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése. — A polgári leányiskolai igazgató jelentése Kopp Etel szabadságolása s helyettesítése tárgyában. — A segédtanítók kérvénye átalány illetmények utalványozása iránt. — Fogl János polgári iskolai tanító kérvénye helyettesül való alkalmaztatása iránt. — Liuba Kornél a francianyelv tanítására vonatkozó kérvényét visszavonja. — Kuluncsics Anna és Stadler Mária magántanulók kérvénye hospitálás engedélyezése tárgyában. Az ezután beérkező tárgyak megtekinthetők az iskolaszék jegyzői irodában.

Az ősz haj, bajusz és szakáll eredeti színét feltélen visszanyerő használatával, mely nem ártalmas szer, nem piszkít, alkalmazása igen egyszerű és tartós. Öszülő hülgyek és urak a köszönő- és hálaíratokból, itélve, a legmeglepőbb eredményt érték el. Ára 2 korona. Kapható az egyedüli készítőnél: ifj. Illés Antal vörös kereszt gyógyszerárán a főposta áttelében Szabadkán, Népbank-palota. 322-2 Törvényesen védve.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: Körmezy Ernő. 55

Akkor vette észre, hogy épen a kép fölött két hatalmas kődarab vált el a boltzatról. Rázuhan az oltárlapra, kettéhasította, de a kép sértetlen maradt. Még a törmelék, a por sem lepte el oly épen, tisztán állott ott helyén.

Fra Felice megragadta Donna Micaela kezét, s azt mondta, hogy rögtön vele kell mennie látni ezt a csodát. Neki legelsőbb szabad szemlélnie, hisz neki köszönheti a képet.

S Donna Micaela a hűvös reggyszürkületben nekiindult a baráttal a kolostorhoz vezető utnak. Szive nyugtalanul vert.

Mikor aztán a klastromhoz értek és látta, hogy Fra Felice igazat mondott. Értésére adta, hogy ő első tekintetre felismerte e képet, biztosan tudja, hogy csodatevő ereje

van. „Ez a leghatalmasabb, a legjóságosabb csodatevő valamennyi közt” — tette hozzá.

Fra Felice közelebb lépett a képhez, s merően a szeme közé nézett. Mert hát nagy különbség van ám kép és kép között! S bizony csakugyan egy szerzetes élelítésére van szükség, hogy megtudjuk, melyik képek van csodatevő ereje, s melyiknek nincs. Most már látta Fra Felice, hogy a Krisztus-kép mélyen ülő szeme mily erős fényben csillog, mintha csak élne, s ajka körül titkos mosoly játszik.

Odavetette magát lábai elé, s imára kulesolt kesét esdőleg emelte feléje. Kiaszott, ráncos képe felvidult a hirtelen örömtől.

Ugy tetszett neki, hogy templomának falai ragyogó színes képekkel, s biborkárpittal vannak rakva, az oltáron csillogva lobog a sok gyertya fénye, a korusról fenséges dallamu ének zug most szerte, s körülötte tömött csapatokban térdel a hívők serege.

Minden képzelhető dísz és pompa ékesíti most ódon templomát, hogy azt a csodatevő nagyerejű képet elhelyezze ott.

IV.

A passiójáték.

Ebben az időtájban sűrűn küldözgeték a leveleket a nyáripalotából Gaetano Alagonához, ki Comoban a várbörtönbe volt zárva. Csak hogy tőle sem jött válasz. Hisz ő rég megkezdte már nehéz rabságát, mely nem különb a sírnál. Ő maga is csak azt kívánta egyre, hogy legalább a sir nyugalmát, a feledést adja meg számára magányos börtöne. Ő meghalt a világnak, s nem kívánja a hátramaradtak zokogását, siránkozását hallani. Nem áltatta magát hiu reményekkel, s el akart feledni rokont, jó barátot, mindent. Nem érdekelte már semmi, ami a külvilágban történt, hisz ő letört már küldetése kezdetén.

Anvagot, szerszámot adtak be neki, s ő csak oly szorgalmasan dolgozott szobrain, mint azelőtt. Látogatóit nem fogadta, leveleit nem bontotta fel. Ugy gondolta, hogy ily módon legkönnyebben legyőzheti a bánatos keservet, mit eleinte balsorsa fölött érzett. Igen, majd eltengeti ott a szűk falak közt életének hátralevő részét.

Ezért nem kapott Donna Micaela csak egy sort sem tőle.

Pedig utoljára már a fogházfelügyelőnek is irt, attól kérdezte meg, vaj é-e még Gaetano? Az aztán azt felelte vissza, hogy a kérdézet fogoly még egy levelét sem olvasta, sőt arra kérte őreit, hogy ne is közöljék vele, ami ott kint történt.

Nem is irt neki többé. Most újra a vasuton törte fejét egyre. Szóbeszédben nem merete előhozni ugyan, de annál többet gondolkozott róla. Egész áldott nap kötött, varrt, himezett, cselédségével mindegyre készítette azokat a kisebb tárgyakat, miket a bazarban akart árusítani majd. Tombolához szükséges portékákat keresett össze a boltokban. Pietro, a portás, színes papírlámpákat csinált, édesatyja apró virágtartókat, tányérekákat festett; komornája, Lucia, ki Capriból való volt, üveg kalárisból köszöntőket; korallgyöngyből nyakláncot, karkötőt; a teknősbéka páncélból meg apró szelencéket készített.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

Többeknek. Minthogy többen intéztek hozzánk kérdést, mennyi a Bácskai Naplóra hátralékuk, a mai laphoz postai csekkeket csatoltunk, amelyen a hátralékok március 31-ikéig ki vannak tüntetve.

E. K. Lőcs. Gyónási cédulákat 500 darabonként 2 koronáért készítettünk bármely nyelven az illető egyházközség nevével. Ep ezért nem tartjuk raktáron, hanem a rendelést két nap alatt föltétlenül elintézzük.

SZOLID FIATALEMBER

oly kath. családot keres, ahol családias és teljes ellátásban részesülhetne. Bővebb felvilágosítás: a Kiadóhivatalban!

Szőlőoltványokat szállít, faj-tisztaságért jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep
tulajdonos: **CASPARI FRIGYES,**
Medgyes 46. sz. (Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett **elismerő levelek**, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhethet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról. 126-47-32

„Gépész”

című műszaki lap az egyedüli, mely hivatásosan foglalkozik a gépészek társadalmi helyzetével és ingyenes közvetítésével, melynek előfizetési ára egész évre 4 korona, félévre 2 korona 10 fillér. A gépész és kazánfűtői vizsgára előkészítő kézikönyv 2 korona 85 fillér. Kazánfűtői és összes gépészeti vizsgákra előkészítő kézikönyv 130 rajzzal 300 oldal 4 kor. 50 fillér. Villamossági káté villanycsengők és telefonkezeléséről 5 korona 50 fillér. Aratógépek szerkezete és kezelése 1 korona 85 fillér. 1908. évi gépészeti zsebnaptár, mely a gépészeti tudnivalók tárháza 1 korona 35 fillér.

Gépész kiadóhivatalában:

Szeghalom.

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a **Kállay Albert-utcában f. évi április hó 19-ével**

OLYMPIA

(mozgófénykép) színházamat megnyitom,

amelyben naponként változatos műsorral előadást fogok tartani.

Részletes programmal annak idején fogok szolgálni.

Kérve a n. é. közönség becses támogatását, maradok

kiváló tisztelettel 339-9-2

Tumbász Marián

Olympia-színház tulajdonosa.

Abrasits Mihály

épületbádogos Szabadkán.

Készít az épületbádogossághoz tartozó minden munkákat, **torony fődéseket, toronytető javítást és festést, kereszt- és gömb-aranyozást, valamint villámhárító felszerelést** állvány nélkül. 144-72

Második kiadás!

Keves röpirat éri Magyarországon a második kiadást. Ezen kevesek közé tartozik a

„SZÓIMÁDÁS.”

című politikai röpirat, mely **első kiadásában 120,000 példányban kelt el, s most újabb 15,000 példányban jelent meg.**

A „Szóimadás” ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.

Kapható: kiadóhivatalunkban.

Lapunk kiadóhivatalában

kapható

keresztényszociális röpiratok:

A szociáldemokrácia. Képek a szociáldemokrata szentek életéből. Irta: dr. Nagy János. Kitűnően mutatja be azokat a képeket, melyeket a vezér urak rajzoltak egymásról. 1 darab 6 fillér, 10 darab 50 fillér, 100 darab 4 korona.

A keresztény szocializmusról.

Irta: Benyács István. Ara 60 fillér.

Mit kell tudnunk. Irta Szalánczy A. Kérdésekben és feleletekben adja a szocializmus elemi ismereteit és részletes utasítást egyetel-alkításhoz. Ara 10 fillér.

Le az álarccal. Irta Haller István. Kérdés- és feleletformában letárgyalja az összes szociáldemokrata hazugságokat, vezéreiknek saját szavait idézve. Ara 20 fillér.

Korunk sebe és a nyomor

vámszedői. Irta Huszár Károly. A szociáldemokrata program rövid, esattanós cáfolata és a szociáldemokrata vezérek leleplezése. Ara 30 fill.

Zsidóméreg. Irta Huszár Károly. A Talmud népies ismertetése eredeti idézetekkel. Ara 30 fillér.

HIRDETÉSEKET

árszabályzat szerint

felvesz a kiadóhivatal

— SZABADKÁN,

Rákóczi-utca 20. sz.

és

— FILOY JENŐ

papirkereskedő

Damjanich-utca 106. sz.

Vasbeton és Rabczmunka vállalkozók.

Sürgöncim: VASBETON UDVAR.

Arany érem és diszoklevél.

Morvai Antal és Novák Mihály

motor erőre berendezett márvány-, mozaik- és cementárú-gyárunk

Tűzbiztos falak, mennyezet-szerkezetek vassodrony-betéttel ugynevezett vasbeton, boltozatok, tetők, templomboltozatok, padlózatok stb. előállítására rendszere szerint.

RABITZ-MUNKÁK.

Elvállal beton-esatornázást, betonirozást, nedves falak szárazzá tételét, gránit terazzót.

CEMENTCSÖVEK.

Kerámít és metlachi lapok.

SZABADKÁN,

a vasúti indóházal

szemben.

TELEFON-SZÁM: 238.

Alapított 1890.

Előállít szökőkutakat, fürdőkádakat, víztartók és vizelőket portland-cementből.

Raktár mindennemű műcemet-lapokból 1-6 színben, márvány-, mozaik- és gránit-lapokból.

KÖAGYAGCSÖVEK.

Portland-cement és hidraulikus mésznagyban és kiesinyben.

320-80-8

— VAKOLATI KŐPOR. —

Nyomatott a kiadóhivatalban, Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetségzet könyvnyomdájában.